

POSTANOWIENIE

28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 28 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku J. B., M. B., D. B. i M. J.
z udziałem K. J.
o rozgraniczenie,
na skutek skargi kasacyjnej M. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach
z 26 października 2022 r., II Ca 1273/22,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **oddala wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.**

[wr]

UZASADNIENIE

M. B. wniosła skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z 26 października 2022 r., którym oddalono jej apelację w sprawie o rozgraniczenie. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniła wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), tj. „naruszenia przepisów prawa procesowego, a zwłaszcza art. 233 § 1, art. 378 § 1, art. 385 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., polegającego na przyjęciu przez sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji bez merytorycznego ustosunkowania się do zarzutu apelacyjnego Skarżącej co do przebiegu granicy pomiędzy działkami nr [...] i [...]1 (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno przede wszystkim być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa, którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne i jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Skarżąca nie sformułowała zagadnienia prawnego w rozumieniu powołanych przepisów. Jego konstrukcja powinna odpowiadać wymogom zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 390 § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06), a sformułowanie pytania powinno zaczynać się zawsze od partykuły pytajnej „czy” (zob. postanowienie SN z 20 grudnia 2023 r., I CSK 3865/23). Pod pozorem wystąpienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżąca ograniczyła się do powtórzenia zarzutu naruszenia przepisów procesowych, wskazanych w podstawach kasacyjnych. W lakonicznym uzasadnieniu powołanej przyczyny kasacyjnej nie ma argumentów sugerujących chociażby istnienie jakichkolwiek, nie mówiąc o poważnych wątpliwościach prawnych w tym zakresie; nie ma też omówienia poglądów orzecznictwa, doktryny, jak również możliwych i rozbieżnych interpretacji oraz jurydycznych racji stojących za każdą z nich.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również

okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, w tym wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu, uzależnione jest od wyniku postępowania. Inne podmioty są zobowiązane i uprawnione do zwrotu kosztów, w tym obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu, gdy obowiązek pokrycia tych kosztów spoczywa na przeciwniku strony zastępowanej przez pełnomocnika z urzędu, a inne, kiedy obciążają one Skarb Państwa. Wniosek pełnomocnika z urzędu powinien konkretyzować zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego (zob. postanowienie SN z 18 września 2017 r., V CSK 677/16, i z 8 sierpnia 2019 r., III CSK 329/18). Zasadą jest, że koszty pomocy prawnej strony wygrywającej i korzystającej z pomocy prawnej z urzędu, ponosi przeciwnik procesowy (art. 122 § 1 k.p.c.), chyba że zastosowano inne zasady rozliczenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym (art. 520 k.p.c.). Odpowiedzialność Skarbu Państwa za koszty nieopłaconej pomocy prawnej aktualizuje się dopiero, gdy nie ma podstaw do obciążenia kosztami procesu przeciwnika strony reprezentowanej przez pełnomocnika z urzędu albo gdy egzekucja zasądzonych od tej strony kosztów okaże się bezskuteczna.

Ustanowiony z urzędu pełnomocnik wnioskodawczymi wniósł m.in. o „zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego fachowego pełnomocnika wyznaczonego z urzędu”. Zawarł też oświadczenie, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości, ani w części. Tak sformułowany wniosek nie może być uwzględniony, skoro nie konkretyzuje zarówno uprawnionego, jak i zobowiązanego do ich poniesienia.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego nie mógł być uwzględniony również z tego względu, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu nie przysługują pełnomocnikowi za sporządzenie nadzwyczajnego środka zaskarżenia z wadami, które uniemożliwiają jego merytoryczne rozpoznanie. Pomoc prawna powinna być udzielona profesjonalnie, a samo sporządzenie skargi kasacyjnej nie jest wystarczającą podstawą do przyznania wynagrodzenia z tego tytułu. Czynności ustanowionego z urzędu

zawodowego pełnomocnika sprzeczne z zasadami profesjonalizmu nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. postanowienie SN z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123).

[SOP]

[ms]